

مأموریت

میرزا رضای قزوینی

در دربار

ناپلئون بناپارت

نوشته

علاءالدین آذری

(دکتر در تاریخ)

و

مسعود فرنود

(فوق لیسانس در تاریخ)

پروفیسر شگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مأموریت میرزا رضای قزوینی در دربار ناپلئون بناپارت

در روزگار پادشاهی فتحعلیشاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۱۱ ه.ق) بعلت موقع جغرافیائی و سوق الجیشی خاص ایران ، توجه دول استعمارگر اروپا پیش از گذشته باین کشور معطوف شد . ناپلئون که سودای تسلط بر شبه قاره هند را در سر میپروراند و در رویارویی با دشمن دیرینه خود انگلیس طرفی نبسته بود باب مذاکره با ایران و عثمانی را جهت انعقاد قرارداد های نظامی و سیاسی مفتوح ساخت . نمایندگان او یکی پس از دیگری نامه های دوستانه و فریبنده ویرا برای فتحعلیشاه قاجار می آوردند . شاه ایران که در پیکار با روسها با ناکامی مواجه شده بود و بکمک و مساعدت انگلیسیها هم امیدوار نبود فریب وعده ناپلئون را خورد و همواره بخود نوید میداد که بزودی ارتش ظفرنمون فرانسه به روسیه خواهد تاخت و ایالت گرجستان را از روسها گرفته بایران باز پس خواهد داد . ناپلئون در نامه های خود ضمن تعریف و تمجید از آقا محمدخان و فتحعلیشاه به زمامدار ایران وعده همه گونه کمک برای نابودی دشمن مشترك میداد . او شاه ایران را

بزرگترین امپراطور آسیا خطاب میکرد و بوی خاطر نشان مینمود که روسها در صحاری لم یزرع و یخزده خود سرگردانند و چشم طمع بسرزمینهای دیگران دارند و انگلیسیها هم در جزیره کوچک خویش نقشه سیادت بر جهان را طراحی میکنند .

البته در باره رفت و آمد نمایندگان فرانسه به ایران و عقد اتحاد و قرارداد نظامی با این کشور کتب و مقالات متعددی انتشار یافته است و ظاهرا نکته مهم و تاریکی وجود ندارد با اینحال نگارنده معتقد است که در برخی از مسائل هنوز جای بحث و گفتگوی بسیار است و میتوان با استفاده از اسناد موجود در بایگانی دولت فرانسه که اغلب آنها بهمت آقایان دکتر جهانگیر قائم مقامی و دکتر خانبابا بیانی استاد ممتاز دانشگاه تهران و تنی چند از محققان کشور انتشار یافته است بحقیقی در خصوص روابط فیما بین دولتین پی برد .

* * *

در میان سفرای فوق العاده ای که بناپارت به ایران فرستاد دو تن بیش از دیگران معروفیت یافتند اولی رومیو^۱ بود که پس از تسلیم نامه های امپراتور متبوع خود به فتحعلیشاه اندکی بعد درگذشت و مرگ نابهنگام او را مردم در تهران بدروغ یا راست بتحریکات و جنایات سیاسی منتسب نمودند^۲ چند ماه بعد آمده ژوبر^۳ سفیر دیگر فرانسه که در طول راه دچار ناراحتی ها و

کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

۱- (Romieu) این شخص در اوایل ماه اکتبر ۱۸۰۵ (اواسط رجب ۱۲۲۰

هجری) وارد تهران شد .

۲- ر.ک به کتاب ماموریت ژنرال گاردان در ایران تألیف وطبع پسر او کنت آلفرد

دوگاردان ترجمه عباس اقبال ص ۱۱

۳- (Amedee - Jaubert) سفرای دیگر فرانسه که یکی پس از دیگری از جانب

دولت فرانسه بایران آمدند عبارت بودند از : ژوانن (Joinin) و

دلا بلانش (de la Blanche) و بن تان (Bontens)

مصائب تحمل ناپذیری شده بود با ضعف و ناتوانی بتهران رسید ژوبر مورد توجه و عنایات خاص شاه ایران قرار گرفت و چون بیمار بود بدستور شاه میرزا شفیع حکیمباشی مامور مداوا و معالجه او شد و طبق نوشته نماینده مذکور^۴ شاه به او گفته بود اگر ژوبر بمیرد او را خواهد کشت اما ژوبر نمرد و نامه های ناپلئون را تسلیم فتحعلیشاه کرد و سالها پس از این واقعه زنده بود و بمقام استادی زبان فارسی در کلژ دو فرانس نائل آمد و در سال ۱۸۳۵ از طرف شاه ایران به دریافت نشان شیروخورشید مفتخر گردید^۵. بهر حال این آمد و رفت نمایندگان و فرستادگان دربار ناپلئون به ایران که در تمام آنها شاه قاجار را باتحاد و اتفاق با دولت متبوع خود دعوت میکردند و از پیروزی های برق آسای امپراتور خود با آب و تاب سخن میگفتند، فتحعلیشاه را برآن داشت برای جلوگیری از پیشرفت قوای روسیه در قلمرو ایران دست دوستی بسوی فرانسویان دراز کند و از مشهورترین امپراتور فرانسه کمک بخواهد به این منظور میرزا رضای قزوینی را که وزارت شاهزاده محمدعلی میرزای دولتشاه برعهده او بود و ضمناً سمت منشیگری شاه را نیز داشت مامور دربار بناپارت نمود. مولف ناسخ التواریخ در این باره نوشته است که «پس بر حسب فرمان پاسخ نامه او (منظور نامه ژوبر است) نگار شد و میرزا رضای قزوینی منشی که روزگاری وزارت شاهزاده محمدعلی میرزا را داشت باتفاق او بسفارت فرانسه مامور گشت»^۶

شاهزاده . . .

۴- ر.ک به کتاب مسافرت در ارمنستان و ایران از پ. آمده. ژوبر ترجمه

علیقلی اعتماد مقدم ص ۲۷۳

۵- همان کتاب - پیشگفتار مترجم

۶- ص ۸۶- اما در کتاب مسافرت در ارمنستان و ایران ذکری از سفیر ایران

نیست که بهمراه ژوبر بفرانسه رفته باشند.

در نامه فتحعلیشاه به ناپلئون از این سفیر نام برده شده است: «... و رسیدن فرستاده دانشور موسی^۷ ژوبر و رسانیدن پیغام و خبر و وصول عالیجاه رفیع جایگاه عمدهالاعاظم میرزا محمد رضا بسرحد حضور آن برادر دوستی دستور و شمول لوازم احترام و مهربانی از جانب خیر جوانب...^۸ مولف تاریخ منتظم ناصری نوشته است که غرض ناپلئون از فرستادن نمایندگان خود به ایران برای دو موضوع بود: یکی اتحاد و عهد مودت با دولت ایران و دیگر شناسائی و تصدیق امپراطوری او.

«خلاصه جواب نامه امپراطوری را میرزارضای قزوینی منشی دیوان اعلی و بسفارت بفرانسه مامور شد.»^۹ بهرحال میرزا رضای قزوینی یا میرزا محمدرضاخان قزوینی^{۱۰} پس از ترك ایران از طریق اسلامبول بسوی فرانسه رفت.

نگارنده در بایگانی وزارت خارجه فرانسه ضمن بررسی اسناد مربوط به روابط سیاسی ایران در زمان فتحعلیشاه به روزنامه‌ای متعلق بدوره ناپلئون بناپارت با چاپ ویژه آنزمان برخورد که بصورت بولتن خبری بود اخبار مربوط به جنگهای ناپلئون در آن نوشته شده بود حاوی ده صفحه و تاریخ چاپ آن یازدهم ماه مه ۱۸۰۷ و محل انتشار آن پاریس بود.

صفحه اول این روزنامه اختصاص به ملاقات متعدد سنیر ایران با امپراطور فرانسویان داشت به این مضمون:

۷- منظور از موسی همان کلمه مسیو یعنی «آقا» است

۸- ر.ک به کتاب یکصدوپنجاه سند تاریخی - دکتر جهانگیر قائم مقامی ص ۱۲۱

۹- ص ۸۶

۱۰- در نوشته‌های مورخین آن عصر بهر دو صورت ذکر شده است

«سفیر ایران در تاریخ ۲۶ آوریل وارد دژفین کنشتاین^{۱۱} شد و محل اقامت او جایی بود که سابقاً به ولیعهد ایالت باد^{۱۲} اختصاص داشت و نامبرده اکنون در دانتزیک^{۱۳} اقامت دارد روز بعد او بحضور امپراتور بار یافت و دو روز پس از ورود وی، امپراتور از او دعوت کرد که در مراسم برگزاری مانور نظامی شرکت کند بیست گردان پیاده نظام عملیاتی دست زدند که برای سفیر ایران تازگی داشت و در مخیله او خطور نمیکرد.

روز ۲۹ آوریل امپراتور نماینده فوق‌العاده ایران را به باغ کاخ دعوت کرد و مدت طولانی با وی بگفتگو پرداخت موضوع صحبت آنها درباره ادبیات و تاریخ کهن ایران بود.

سفیر ایران مردی با سواد و فهمیده بود او به امپراتور اطمینان داد که هنوز خاطره نبرد پارتیها با رومیان از اذهان مردمان این سرزمین بیرون نرفته است^{۱۴} و در این باره اطلاعاتی دارند که از نظر دیگران بدور مانده است و حتی ایرانیها کتابی درباره اسکندر در اختیار دارند که موضوع آن با آنچه ما داریم متفاوت است.

مترجم رسمی دربار به امپراتور گفت که ما این کتاب را بزبان فارسی در کتابخانه داریم. امپراتور فرمان داد که آنرا بزبان فرانسه ترجمه کنند. روز اوّل ماه مه امپراتور فرانسه این افتخار را بسفیر

۱۱- (Finckenstein) در پروس شرقی

۱۲- (Bade) ایالتی درآلمان درکنار رودخانه راین

۱۳- (Dantzig) بندر مهم لهستان

۱۴- منظور نبرد گاره یا حوران است که اشکانیان بسرداری سورنا قوای مهاجم روم رابه سرداری کراسوس بسختی درهم شکستند وخاطره این نبرد عجیب هنوز از یاد نرفته است.

ایران دادکه با او در مراسم مانور نظامی ارتش فرانسه شرکت داشته باشد در این مانور سی اسکادران سوار نظام گارد امپراتوری باسی عراده توپخانه سبک شرکت داشت که بی نهایت مورد توجه قرار گرفت.....^{۱۵}

در همان پرونده‌ای که روزنامه اخبار دربار امپراتوری در آن موجود است هزینه اقامت سفیر در ایام اقامت در دستگاه بناپارت در ورق ۱۸۲ ذکر شده است « از ۲۸ فوریه تا ۲۹ آوریل جمعا ۲۲۶ دوکا^{۱۶} سفیر و همراهان برای دربار ناپلئون خرج تراشیده‌اند.»

تاریخ ورقه مذکور ۱۲ مه ۱۸۰۷ می‌باشد.

ذکر این نکته لازمست که سفیران فرانسه در دربار شاه ایران مردم دست و دل‌بازی نبودند و از جانب امپراتور هم هدیه یا پیشکش مناسبی تقدیم شاه و درباریان او نمی‌کردند. برای مخارج جزئی هم دفتر و دستگاه داشتند همه هزینه سفرها رامیتوان در پرونده های وزارت خارجه یافت میرزا شفیع مازندرانی وزیر فتحعلیشاه که «فرانکوفیل» یا دوستدار فرانسه بود و فرانسویان او را تنها پشتیبان و حامی خود در دربار قاجار میدانستند در نامه‌هایی که برای نمایندگان فرانسه فرستاده آنها را نکوهش و سرزنش کرده که چرا از سفیران بریتانیا در دربار تهران که همیشه با دست پر به ایران می‌آمدند و بیهمه هدیه و پیشکش میدادند تاسی نمیکنند و با اینحال چگونه میخواهند در دل رجال ایران

15— Perse 1806-1808-221 Piece

۱۶— (Ducat) سکه طلا بارزش ده تادوازده فرانک. نخستین سکه مذکور

در سده سیزدهم میلادی درونیز ضرب شده است. (نقل از

Petit Larousse Illustre ص ۳۰۵)

و دستگاه حکومتی که با رشوه گرفتن و رشوه خواری خو گرفته‌اند نفوذ کنند.^{۱۷}

اما مهمترین وظیفه میرزا رضای قزوینی عقد قرارداد بسیار مهمی میان ایران و فرانسه بود که چون در قلعه واردوگاه نظامی فین‌کنشتاین منعقد شد بهمین نام شهرت یافت متن این قرارداد در اغلب کتابهای تاریخ دوره قاجاریه مذکور است و خواننده از مضمون آن آگاهی دارد. قرارداد فین‌کنشتاین در تاریخ چهارم ماه مه ۱۸۰۷ مطابق ۲۵ صفر ۱۲۲۲ هجری میان نماینده ایران میرزا رضای قزوینی و دولت فرانسه منعقد شده است. این عهدنامه شامل شانزده ماده است و طبق مواد ۶ و ۷ آن هیات نظامی فرانسه بفرماندهی ژنرال گاردان^{۱۸} بمعیت سفیر ایران بکشور ما آمدند. گرچه این عهدنامه بعلت تغییر سیاست دولت فرانسه و نزدیکی بادولت روسیه دشمن ایران بزودی اعتبار و ارزش خود را از دست داد با اینحال ورود گروه هفتاد نفری^{۱۹} فرانسه بایران که همه آنها بقول نویسندگان فرانسوی از میان افراد نظامی

۱۷- «نخست پیش صدراعظم میرزاشفیعی که به او لقب وزیر بی نظیر و پدر فرانسویان داده بودند رفتیم او مردی سالخورده خیلی باهوش و صمیمی تر از بیشتر ایرانیانی بود که تا آن زمان درباره آنها صحبت کرده بودم» ر.ک به کتاب مسافرت در ارمنستان و ایران ص ۱۷۴

۱۸- «ترتیب انتخاب اعضای این هیئت فوق العاده خوب شد چه تمام ایشان صاحب منصبانی رشید و هوشمند و جوان بودند و سن خود گاردان نیز از چهل تجاوز نمی کرد گاردان تمام درجات خود را در ضمن عملیات جنگی دوره جمهوری تحصیل کرده بود و بمناسبت بستگی که بشخص ناپلئون داشت لابد او را در چشم شاه مکرّم تر و اهمیت مأموریت او را بیشتر میکرد. (ر.ک به کتاب مأموریت ژنرال گاردان در ایران ص ۱۴)

۱۹- محمد تقی سپهر مولف کتاب ناسخ التواریخ تعداد آنها را (بیست و چهار نفر) نوشته است

و غیرنظامی شایسته و نخبه برگزیده شده بودند تاثیر بسزائی در ایجاد ارتش نوین و منظم دستگاه عباس میرزای ولیعهد داشت . ضمناً در بیداری افکار بسیاری از رجال و بزرگان آن عصر موثر بوده است .

نگارنده و یکی از همکاران گروه تاریخ دانشگاه اصفهان نسخه اصلی پیمان فین کن شتاین راکه در بایگانی ملی پاریس موجود و به دوزبان ترکی و فرانسه است یافته و مورد مطالعه قرار دادیم و چون همه محققان تاریخ ایران از مضمون آن آگاهی دارند بنا بر این تصویر هر دو نسخه ترکی و فرانسوی به خوانندگان مجله بررسیهای تاریخی تقدیم میگردد...^{۲۰}

اینک ترجمه فارسی متن کامل عهدنامه فین کن شتاین ، از کتاب تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس در قرن نوزدهم ج اول تالیف شادروان محمود محمود عینا نقل میشود :

« اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا و پادشاه ایران برای تحکیم روابط دوستانه و عقد معاهده اتحاد اشخاص ذیل را نامزد مینماید :

از طرف اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا آقای هوگه برنارماره *Maréchal Hugues Bernard-Maret* وزیر مملکتی و حامل حمایل لژیون دونور و دارای نشان سن هویر *St Hubert* از مملکت باویر و نشان وفا از مملکت باد *Bade* از طرف پادشاه ایران عالیجناب فخامت

۲۰ - آقای دکتر جهانگیر قائم مقامی وجود نسخه اصلی قرارداد را در آرشیو ملی اطلاع داده اند (ر.ک به کتاب یکصدوپنجاه سند تاریخی)

نصاب میرزا محمد رضا خان سفیر فوق العاده و بیگلربیگی و وزیر شاهزاده محمد علی میرزا.

و ایشان بعد از ارائه و مبادله اعتبارنامه های خود در باب مواد ذیل توافق حاصل کردند :

ماده اول :

بین اعلیحضرتین امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا و اعلیحضرت ایران صلح و دوستی و اتحاد دائمی برقرار خواهد بود.

ماده دوم :

اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا استقلال ممالک حاضره اعلیحضرت پادشاه ایران را ضمانت مینماید .

ماده سوم

اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا گرجستان را حقا متعلق با اعلیحضرت پادشاه ایران میدانند .

ماده چهارم :

اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا متعهد میشوند که تمامی مساعی خود را در مجبور ساختن روسها به تخلیه گرجستان و خاک ایران صرف نمایند و برای تحصیل این نتیجه در بستن عهدنامه صلح مداخله کند تخلیه این اراضی همه وقت منظور سیاست و پیشنهاد نظر عنایت او خواهد بود .

ماده پنجم :

اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا در دربار ایران یک نفر سفیر فوق العاده و چند منشی سفارتخانه نگاه خواهد داشت .

ماده ششم :

چون اعلیحضرت پادشاه ایران مایل است که پیاده نظام و توپخانه و استحکامات خود را بر طبق اصول اروپائی منظم نماید

اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا متعهد میشود که توپهای صحرائی و تفنگها و سرنیزه هائی که اعلیحضرت پادشاه ایران لازم دارد برای او تدارك نماید و قیمت این اسلحه مطابق ارزش آنها در اروپا محسوب خواهد شد.

ماده هفتم :

اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا برعهده میگیرد که هر اندازه صاحب منصب توپخانه و مهندس و پیاده نظام که اعلیحضرت پادشاه ایران وجود آنها را برای تحکیم قلاع و تنظیم نوپخانه و پیاده نظام ایران برطبق اصول فنی نظام اروپائی لازم بشمارد در تحت اختیار او بگذارد .

ماده هشتم :

اعلیحضرت پادشاه ایران هم از طرف خود متعهد میشود که جمع روابط سیاسی و تجارتي را با انگلیس قطع نموده بدولت مشارالیهما فوراً اعلان جنگ دهد و با او بدون فوت فرصت خصمانه رفتار کند بنا براین اعلیحضرت پادشاه ایران قبول میکند که وزیر مختاری را که به بمبئی فرستاده احضار نماید و قونسولها و نمایندگان و سایر عمال کمپانی انگلیسی مقیم ایران و بنادر خلیج فارس را فوراً از محلهای خود خارج سازد و تمام مال التجاره های انگلیسی را ضبط کرده و در قطع هرگونه ارتباط با انگلیسیها چه در خشکی و چه در دریا بممالک خود حکم اکید صادر نماید و از قبول هر وزیر مختار یا سفیر یا عاملی که در ضمن جنگ از طرف ایندولت بیاید استنکاف ورزد .

ماده نهم :

در هر جنگی که انگلیس و روسیه برضد ایران و فرانسه متحد شوند فرانسه و ایران هم به همین وضع برضد آن دو دولت اتحاد

خواهند کرد و همینکه آن طرفی از متعاهدین که مورد تهدید یا حمله واقع شده رسماً مراتب را با اطلاع دیگری رسانید متحداً بر ضد دشمن مشترك بجهنگ قیام خواهند نمود از آن پس در باب هر نوع روابط سیاسی و تجارתי بر طبق مقررات ماده قبل رفتار خواهد شد.

ماده دهم :

اعلیحضرت پادشاه ایران تمام نفوذ خود را بکار خواهد برد تا افاغنه و سکنه دیگر قندهار را با قشون خود بر ضد انگلیس متحد سازد و پس از آنکه راهی بمساکن ایشان باز کرد لشکر بر ضد متصرفات انگلیس در هند بفرستد .

ماده یازدهم :

در صورتیکه از قوای بحری فرانسه یکدسته جہازات به خلیج فارس و بنادر متعلق باعلیحضرت پادشاه ایران بیاید اعلیحضرت پادشاه ایران تمام وسایل و تسهیلات لازمه را که محتاج الیه باشد فراهم خواهد نمود .

ماده دوازدهم

اگر اراده اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا برای حمله به متصرفات انگلیس در هند بفرستادن قشون از راه خشکی قرار گیرد اعلیحضرت پادشاه ایران از آنجا که متحد صمیمی و وفادار اعلیحضرت امپراطور فرانسویان و پادشاه ایتالیا است بایشان راه عبور از مملکت خود خواهد داد اگر این مسئله عملی شد دولتین قبلاً قرارداد مخصوصی خواهند بست و راهی را که قشون باید اختیار نماید و مایحتاج و وسائل حمل و نقل که برای ایشان لازم میشود و قوای کمکی را که اعلیحضرت پادشاه ایران میتواند همراه کند در آن تعیین خواهند کرد.

ماده سیزدهم :

هرچه از لوازم و مایحتاج در ایران بلشکریان بری و فوای بحری داده شود در تعقیب مواد سابق این معاهده بقیمتی که در مملکت فرانسه باهالی واگذار و محسوب میشود بحساب آورده خواهد شد.

ماده چهاردهم :

مقررات ماده دوازدهم مذکور در فوق فقط شامل فرانسه است بنابراین حقوق مذکور نباید با انعقاد معاهدات دیگر بانگلیس یا روس واگذار شود .

ماده پانزدهم :

برای استفاده طرفین يك معاهده تجارتي نیز در تهران منعقد خواهد شد .

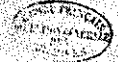
ماده شانزدهم

این معاهده بعد از چهارماه از تاریخ امروز در تهران بامضاء و تصویب خواهد رسید. در اردوی امپراطوری در فین کنشتاین بتاريخ چهارم ماه مه ۱۸۰۷ مطابق ۲۵ صفر ۱۲۲۲ منعقد و امضاء گردید .

محل امضاء هوگک - ب - ماره محل امضاء سفیر ایران سواد مطابق اصل است وزیر روابط خارجی شرم تالیران امیر بنوان

اوقیسیا الیزبیتا ابران پادشاهی جنابزاده نه مقدار
مناسبه کورسسه ایرسال اتسنه فرانسه ایچرا
وابطالید پادشاهی تعهد ایدر

ماده ۸

ابرن پادشاهی کندی طرفدن آنکلتیر ایله هروجه ایله
مکاتبه و مرسله قطع ایلمسنه و حال مزکور
طابقیه سفر ایچسنه و درشایق اوزره حرکت
اتسنه تعهد ایلیوب بنا علیه بزسیا مرسل
اولون شاهلک سفیری رجوعه امر اولنه
آنکلتیر کونپانیه طرفدن ابرانده و بندر لر زده مقیم
اولون بالیوس لری و سایر وکلای ایقامت لر دن فی
الحال مردود اوله و آنکلتیر ماری و مناظری ضبط
ایچسنه و تجارین لری بزا و بحر قطع ایچسنه
پادشاهانه فرمان اولنه و بر سقرن وقتنده
آنکلتیر طرفدن سفارت ایچون و یاخود دیگر

بهانه سبیله کلنی مردود اوله

ماده ۹

فالمستقبل اگر روسیه و آنکلتیر دولتی ایران
و فرانسه و دولتی اوزرنه اتفاق ایدر لر ایس
فرانسه و ابران دولتی و خلی اتفاق و اتحاد
اوزره اولستلر ایس برکی دولتلرک بیر سنک
طرفدن عداوت ظهور ادرسه اول بیزنه

دریغاً خیر و زندگی کبی دشمن اوزرنه حرکت اولنه
و اوشاوه اهلاز ماده شرح اولنای و بیلد
عمل اولنه

ماده ۱۰

ابرن پادشاه افخوان طایفسمیله و سایر
فدهار طایق لاله اتفاق ادوب و عملک لر دن
عبوری مشخصی اولد قنده هند سنانه آنکلتیرک
یدنده اولون آنکلتیری سخیرا نکل ایچون آنکلتیر
اوزرنه تمشیه عساکر اولنه

ماده ۱۱

اگر فرانسه لرک بید و ناغسی ایران دیر باهنده
و ابران بندر لر زده ظهور ادرسه افتخیا اوزره
اولون تسهیلر و منا و نده و صحبت کامله
ایله مقبول السون

ماده ۱۲

هند سنانه کی آنکلتیر کلن زده هجوم آنکلتیر
قرادن بیر لشکر ایرسال اتسی فرانسه ایچرا طوری
نیشتر نه ایسه اتحاد اوزره ابران پادشاه لشکر
مذکور کی کندی طرف طرفدن عبور و بیرسون
ولکن اولده اشاده مقدما یکی دولتمرایستنه
مخصوص عهد نامه مربوط اولنوب و مرکز
عهد نامه نه راهتن متوجه اولجیکاری ونه

و جدا ایله زخایر و مراحلته ایچون تدارک و تدارک
لمری و نه مفدا ارا بران حاکم ندن بزیر ارسال
ایران و دولتته مناسبه اولمقلری بومد کورده باریک
تفصیلاً مشروح اولسون

ماده ۱۴

بوزدن اهلاکی ماده لریک موجبیه یاغور و دریاغور
ویاغور حاکم کورده هر شویکی و بر لرسده ایران اهله
کی قیق و بهاس لمر و بر لرسن

ماده ۱۵

بوزدن اهلا اوکلی ماده سندره مذکور اولون
شرط لری فرانسه دولتته مشخص اولسون
بناعلیه نه انگلتره و نه روسیه دولتته ایس
بوشرفله هر بیز برده مربوط اولسون

ماده ۱۵

تجار امور لری ایچون و دولتین انتقاع ایچون
تجارتیه متعلق بیز بیز نامه نمرانده مربوط اولسون

ماده ۱۶

انشاء الله تعالی ایس بوعیم بدنامه های بونکن رضای نامه
انتیوتاریخ دورت آبدن صکر نمرانده تبدیل اولون

میرزا امیر طور اعظمک اور روسینده فنکستن نام سه صبر

Mirza Amir Toghra

La Majesté Impériale des Français, Roi d'Italie et Sa Majesté l'Empereur de Russie, ont voulu compléter, par un traité d'amitié, leurs relations d'amitié, ont voulu plus particulièrement à cet effet, Honneur.

S. M. l'Empereur des Français, Roi d'Italie, et M. Auguste Bernard d'Arce, son ministre et Secrétaire d'Etat, Grand Maître de la Légion d'Honneur, Chevalier des Ordres de St. Hubert de Bavière, et de la Fidélité, de Bade, et de S. M. l'Empereur de Russie, son Ambassadeur extraordinaire, le Comte et Baron d'Alibi Mirza Mohamed Ali Khan, Gouverneur de la ville impériale de Canton, Commissaire de France, Mohamed Ali d'Alibi,

Lesquels, après avoir échangé leurs plénipotentiaires, sont convenus de ce qui Suit:

Article 1er

Il y aura constamment paix, amitié et alliance entre S. M. l'Empereur des Français, Roi d'Italie, et S. M. l'Empereur de Russie.

Art. 2.

S. M. l'Empereur des Français, Roi d'Italie, garantit à S. M. l'Empereur de Russie l'indépendance de son territoire actuel.

Art. 3.

S. M. l'Empereur des Français, Roi d'Italie, reconnaît la George comme appartenant légitimement à S. M. l'Empereur de Russie.

Art. 4.

Le sergent à pied des Indes, avec son contrat de la Russie à l'occupation de la George en vertu de son serment, le contrat obtenu par le traité de paix à l'occasion de cette occupation, son engagement l'objet de son serment et de son contrat.

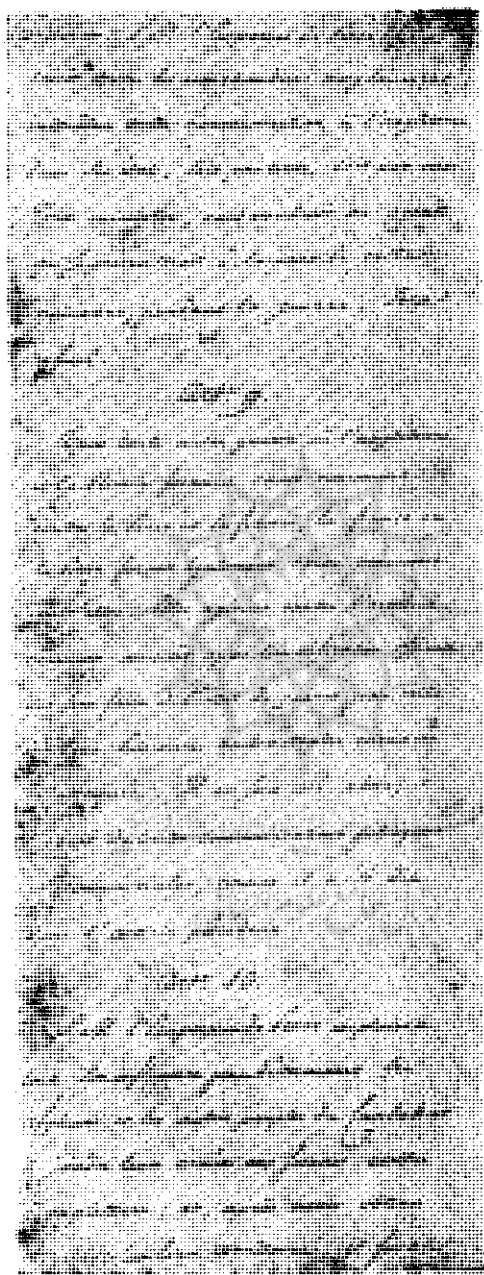
Art. 5.

S. M. l'Empereur des Français, Roi d'Italie, reconnaît un intérêt principal dans les limites de la Géorgie auprès de la Russie.

Art. 6.

S. M. l'Empereur de Russie reconnaît l'organisation indépendante, son alliance et les places fortes d'après les principes du système européen, S. M. l'Empereur des Français, Roi d'Italie, s'engage à lui garantir autant qu'il en dépendra

مأموریت میرزا رضای قزوینی . . .

à l'égard des articles susdits et des autres
intéressés par les conditions qui leur sont imposées
par les traités de commerce.

Art. 14.

Les stipulations portées dans l'article 12.
s'entendent ne point s'appliquer qu'à la France.
C'est pourquoi elle ne pourra être vendue
par ses bords par les Russes, ni à l'Angleterre
ni à la Suède.

Art. 15.

Il sera fait pour l'avantage réciproque
des deux puissances, une traite de Commerce
qui sera négociée à Chénou.

Art. 16.

Les ratifications des présentes
seront échangées à Chénou dans le
délai de quatre mois, à partir de ce
jour.

Fait et signé au Camp Impérial de Finckenstein,
le 4 mai 1807

Auguste de Saxe

